

kert birtokosának, illetve családtagjának a nevéből képezték (301–329). M. M. SZUREK Jakub Wujek Bibliájának (1599) és a Gdański Biblia első kiadásainak (1632) a tulajdonneveit hasonlítja össze munkájában (321–339). A rovat utolsó tanulmányában M. DAWIDZIAK-KŁADOCZNA a gyermekirodalom névadását vizsgálja (341–354). Megállapítása szerint a nevek meghatározó része szójátékból eredeztethető.

Kisebbségi közlemények. A rovat egyetlen tanulmányában MACIEJ ZYCH a cseh–lengyel közös határon átívelő földrajzi, térfelszíni jelenségek cseh és lengyel elnevezéseit vizsgálja (355–375).

Névtani kutatások Lengyelországban és a világban. E rovatban (377–443) három írást találunk. Elsőként H. GÓRNY számol be a Krakko utcanevei – a múltban és ma című projektről (377–387). Ezt E. WOLNICZ-PAWŁOWSKÁNAK egy korábbi utónévszótár kapcsán született, módszertani és terminológiai szempontú reflexiója követi. Végül Z. BABIK-nak a Hydronymia Europaea című német kiadványsorozat 12. számához fűzött, hosszabb terjedelmű megjegyzései olvashatók (401–442).

Recenziók. A rovat (443–487) hat könyvismertetőt tartalmaz, emellett egy ünnepi kötetről és öt folyóiratról írt beszámolót is olvashatunk. A folyóiratok között a Névtani Értesítő 35. számát is részletesen ismertetik (479–482).

Tudományos élet. Az utolsó rovatban (487–497) egy, a neveknek a kultúrában betöltött funkciójával és kommunikációs szerepével foglalkozó nemzetközi névtani konferencia beszámolóját (487–493) és a Glasgow-ban megrendezett XXV. Nemzetközi Névtani Kongresszusról szóló összefoglalást (493–497) olvashatjuk.

NÉMETH DÁNIEL

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Вопросы Ономастики 18–19. (2015)

Főszerkesztő: JELENA BEREZOVIČS. Uráli Állami Egyetem, Jekatyerinburg

18. 269 lap, 19. 212 lap

1. Az orosz névtani folyóirat tavalyi, 2015. évi 18. és 19. számát külön-külön, rovatonként ismertetem.

2. A 18. szám

Tanulmányok. A kilenc cikk közül hat helyneveket, egy személyneveket tárgyal; egy írás személy- és helyneveket egyaránt taglal, egy pedig névelmélettel foglalkozik. GEORG HOLZER német nyelvű tanulmányában a középkori szláv–német együttélésnek a mai Ausztria területén fellelhető nyomait olyan, jövevényszavakból származó és hibrid nyelvi alkatú helynevek alapján igyekszik bizonyítani, melyek területi és egyéni két-nyelvűsége utalnak (7–16). VLAGYISZLAV ALPATOV bibliai eredetű, nagyrészt nagybritanniai angol helyneveket vizsgál német, francia, belga, holland, skandináv és orosz párhuzamokkal összevetve, új etimológiákat is alkotva (17–46). ANTON SZOBOLJEV az

Onyega-tó délkeleti részén föllelhető karél eredetű helyneveket vizsgálja, kitérve a vepsze–karél–orosz együttélés hangtani és lexikai hatásaira (47–68). GYENYISZ KUZMIN a tveri régióban föllelhető, a karél helynevek 40%-át kitevő orosz eredetű neveket vizsgálja (69–83). Ezek egy része a helyi orosz nyelv lexikai jellegzetességeit őrzi, más részük újabb fejlemény, főleg a szovjet időkben. NYINA VIHROVA és VALERIJ VASZILJEV a Mszta folyó medencéjének vízneveit veszi sorra, bővebben is kifejtve az egyes folyóvizek beazonosításának, illetve térképen való elhelyezésének problémáját (84–107). JELENA BEREZOVIČS, VALERIJA KUCSKO és OLESZJA SZURIKOVA a Vologdai és Kosztromai területről származó rablólegendák helyneveit elemzi abból a szempontból, hogy egyes legendákat miként befolyásolnak a létező helynevek (108–133). NYIKOLAJ SVAREV az orosz hely- és személynevekben előforduló, eredetileg gyorsan és érthetetlenül beszélő személyre utaló *Balah(o)n*-tövet elemzi, mely a tő elterjedtsége alapján a novgorodiakkal kapcsolatba került keleti finnugor törzsek (muromák, merják, ómordvinok és udmurtok) korabeli jelenlétére utalhat (134–164). IRINA GANZSINA folytatja a 15. számban olvasható írásának témáját, a nemzet kialakulása előtti időszak keresztény neveinek újrastrukturálásával kapcsolatosan (165–174). Ezúttal a *-ъ* és *-o* végződésű nevekről esik szó, valamint arról, hogy a morfológiai és fonetikai változatosság az adott régiókra jellemző egyedi személynévi mintázatokat hozott létre. LARISZA SZAPOZSNYIKOVA névelméleti tanulmánya a német tulajdonnevek kulturális reáliáit, a beszélőközösségben kialakult speciális asszociációkat, konnotációkat elemzi (175–185).

Fórum. MARINA GOLOMIDOVA, a jekatyerinburgi városi létesítmények elnevezéséért felelős bizottság tagja személyes tapasztalatai alapján mutatja be, hogy a város különféle objektumai (parkok, utcák, terek, kertek, épületek stb.) és neveik hogyan illeszkednek és illeszthetők bele a városi imázsba tudatos tervezéssel és marketinggel (186–196).

Közlemények. KAMIL VOLSZKIJ a *Dvina* folyó etimológiáját kívánja meghatározni, áttekintve a korábbi lehetséges magyarázatokat (197–202). Az orosz eredet mellett foglal állást; az általa valószínűbbnek tartott nézet szerint a folyó a *dva* 'kettő' szóból származtatható, mivel az Északi-Dvina maga is két kisebb folyó (a *Szuhona* és a *Jug*) összefolyásából fakad, és az észak-orosz nyelvjárásokban a *dvina* szó 'dupla, kettős' jelentésű.

Konferenciák, kongresszusok, szimpóziumok. A rovat (203–215) beszámol a 2014-ben Glasgow-ban megrendezett XXV. Nemzetközi Névtudományi Kongresszusról, köztük a magyar résztvevők: Farkas Tamás, Slíz Mariann, Rác Anita, Bölcskei Andrea, Gyórfy Erzsébet és Reszegi Katalin előadásáról. Emellett további 18 tudományos konferenciáról és eseményről olvashatunk információkat.

Recenziók. A rovat egy, a bolgár névtan távlatait bemutató bolgár nyelvű kötetet, valamint a folyóiratot alapító Alekszandr Matvejev munkásságának emléket állító könyvet ismerteti (216–229).

Könyvespolc. A rovat a közelmúltban megjelent tizenhárom, orosz, ukrán, szerb, fehérorosz, finn, lengyel és szlovák nyelvű névtani kiadványt mutat be röviden (230–235).

Megemlékezés. A kötet a Jevgenyij Otyin ukrán névkutatóról írt nekrológgal és fontosabb műveinek bibliográfiájával zárul (236–264).

3. A 19. szám

Tanulmányok. A rovat nyolc tanulmánya közül öt helynevekkel kapcsolatos, egy cikk a család- és helyneveket egyaránt érinti, egy a személy- és helyneveket, egy pedig

becenevekkel foglalkozik. OLEG SZMIRNOV tanulmánya az Oka-folyóvölgy és a kozt-romai régió mari eredetű helyneveit fogja vallatva azt kutatva, hogy tanúskodhatnak-e ezek a nevek egy feltételezett nyugat–keleti irányú vándorlásról a marik körében (7–61). EDUARDO BLASCO FERRER angol nyelvű tanulmánya a feltételezett paleo-szardíniai nyelvből fennmaradt szardíniai helynévi szubsztrátumokat veti össze a baszk, illetve proto-baszk nyelvvel, új családfamodellt állítva fel a baszkkal kapcsolatban (62–82). GYÓRFFY ERZSÉBET angol nyelvű munkája a magyarországi *Tépe* településen, interjúk révén végzett kutatásának módszertani és adatgyűjtési problémáit, valamint eredményeit foglalja össze (83–100). Célja annak föltérképezése volt, hogy felfedezhető-e életkori különbség a lakosok Tépére vonatkozó helynévismeretében. ALBRECHT GREULE a német helynevekkel kapcsolatban ír a névtani régészetről, mely szerinte szoros összefüggésben áll a nyelvi régészettel (101–113). Példaként kelta eredetű délnémet helyneveket elemez, melyek egykori erődítményekre utalnak. KARLHEINZ HENGST germán–szláv keveredésre utaló kelet-német helynevekről értekezik tanulmányában (114–124). WALTER WENZEL német nyelvű tanulmánya a németországi Cottbus környéki alsószorb családneveket vizsgálja készülő névatlasza alapján (125–140). JEKATYERINA BERESZTOVA az egyéni névkészletbe tartozó becenevekkel foglalkozik (141–155). Az Ob középső vidékéről származó orosz nyelvjárási beszélő egyéni szókincséből kirajzolódik egy szibériai asszony személyisége és viszonyrendszere saját, falusi környezetében. Szintén a nyelvjárási beszélő egyéni onomasztikonját vizsgálja JEKATYERINA IVANCOVA egy lexikográfiai projekt részeként, a készülő munkából részleteket is közölve (156–170).

Konferenciák, kongresszusok, szimpóziumok. A rovat (171–192) három nemzetközi konferenciáról közöl beszámolót, többek közt az Ouluban megrendezett XII. Nemzetközi Finnugrisztikai Kongresszusról is, Tóth Valéria és Mozga Evelin előadását is megemlítve. Emellett további 30 tudományos eseményről tájékoztatja az olvasókat.

Recenziók. A rovat egy angol nyelvű kiadványsorozat első kötetét ismerteti, mely a paleo-balkáni helynevek kutatásához kapcsolódik (193–196). A másik recenzió egy, a velszi helynevek kutatásáról szóló, velsziül íródott kötetet mutat be (197–200).

Új névtani disszertációk Oroszországban, Fehéroroszországban és Ukrajnában (2014–2015). A rovat a 22 névtani disszertáció adatait adja közre (201–202).

Megemlékezés. A kötet végén Szergej Szmolnyikov orosz névkutatótól búcsúznak, fontosabb publikációinak bibliográfiáját is közzétéve (203–212).

ANTAL GERGELY

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Studia anthroponymica Scandinavica 33. (2015)

Szerkesztők: KATHARINA LEIBRING – LENNART RYMAN. Swedish Science Press,
Uppsala. 136 lap

A folyóirat 2015. évi számában négy rövidebb, valamint három terjedelmesebb tanulmányt olvashatunk a személynevek témakörében.